

Myten om det første oprør

Michail Bakunin

1871

Vores første forfædre, vores Adam og vores Eva, var, om ikke gorillaer, så i det mindste meget nære slægtninge til gorillaen, altædende, intelligente og grusomme dyr, som i højere grad end alle andre dyrearter var begavet med to værdifulde egenskaber: *Evnen til at tænke og evnen, trangene, til at gøre oprør.*

Disse to evner, hvis fremadskridende virksomhed er sammenknyttet i historien, repræsenterer i egentlig forstand den negative kraft i menneskedyrets positive udvikling, og skaber følgelig alt det, som udgør det menneskelige i menneskene.

Bibelen, som er en meget interessant og undertiden meget dybsindig bog, for så vidt som den er en af de ældste manifestationer af menneskelig visdom og fantasi, udtrykker denne sandhed på en meget naiv måde i myten om syndefaldet. Jehovah, som af alle de guder, menneskene har tilbedt, uden tvivl er den mest skinsyge, den forfængeligste, den grusomste, den uretfærdigste, den mest blodtørstige, den mest despotiske og den menneskelige værdigheds og friheds værste fjende – Jehovah havde skabt Adam og Eva for at tilfredsstille, det er ikke godt at sige hvilket lune, måske for at skaffe sig nogle nye slaver. Ædelmodigt stillede han hele Jorden til deres rådighed, med alle dens frugter og dyr, og satte kun én eneste grænse for denne fuldkomne brugsret. Han forbød dem udtrykkeligt at spise af frugterne på Kundskabens Træ. Han ønskede altså, at mennesket, berøvet enhver bevidsthed om sig selv, skulle forblive et dyr for tid og evighed, at det altid skulle gå på fire ben for den »levende« Gud, sin skaber og herre. Men se, da kommer Satan, den evige oprører, den første fritænkner og verdens befrier. Han skammer mennesket ud for dets dyriske uvidenhed og lydighed; han frigør det, trykker frihedens og menneskelighedens segl på dets pande, idet han opfordrer det til at være ulydig og spise af Kundskabens Træ.

Vi ved hvad der siden hændte. Den gode Gud, hvis forudviden – en af hans guddommelige egenskaber – burde have advaret ham om hvad der kunne ske, blev grebet af et frygteligt og latterligt raseri: Han forbandede Satan, mennesket og verden, som han selv havde skabt, idet han så at sige slog løs på sig selv (på sin egen skabelse) ligesom børn, når de bliver arrige. Og da han ikke var tilfreds med ramme vores forfædre i deres egen tid, forbandede han alle kommende slægtled, som var uskyldige i den forbrydelse, deres forældre havde begået. Vores katolske og protestantiske teologer finder dette meget dybsindigt og meget retfærdigt, netop fordi det er uhyrligt uretfærdigt og meningsløst. Derefter kom han i tanke om, at han ikke bare var en hævnens og vredens Gud, men også en kærlighedens Gud. Efter at have pint og plaget nogle milliarder stakkels menneskelige væsener og dømt dem til et evigt helvede, fik han medlidenhed med resten, og for at frelse dem, for at forsone sin evige kærlighed med sin evige vrede og guddommelige vrede, som hele tiden kræver nye ofre og mere blod, sendte han sin eneste søn til verden som et sonoffer, for at han skulle slås ihjel af menneskene! Men nej: I det kristne paradys, som Kristus har lovet os, vil der, som man ved (da det udtrykkeligt er meddelt) kun være plads til nogle meget få udvalgte. Resten, det umådelige flertal af nuværende og kommende slægter, vil brænde evigt i helvede. For at trøste os, udleverer den altid retfærdige og gode Gud i mellemtiden herredømmet over Jorden til folk som Napoleon den Tredje, Wilhelm den Første, Ferdinand af Østrig og Alexander af Rusland.

Sådan er de absurde fortællinger, som man plaprer af sig, sådan er de uhyrlige doktriner som man her, midt i det 19. århundrede, lærer børnene i alle Europas folkeskoler, efter regeringens udtrykkelige ordre. Og det kalder man at civilisere folkene! Er det ikke tydeligt, at alle disse regeringer systematisk forgifter og bevidst fordummer folkets brede masser?

Ja, sådan er de infame og forbryderiske midler, de benytter sig af for at holde nationerne nede i evigt slaveri, med det formål selvfølgelig bedre at kunne klippe dem. Hvad er de forbrydelser som alle verdens Tropmann'er begår, i sammenligning med denne frygtelige forbrydelse mod menneskeheden, som dagligt begås ved højlys dag over hele den civiliserede verden af netop dem, som drister sig til at kalde sig folkets vejledere og fædre?

Men tilbage til myten om syndefaldet. Gud gav Satan ret og erkendte, at Satan ikke havde narret Adam og Eva ved at love dem kundskab og frihed som løn for den ulydige handling, han havde fået dem til at begå. For lige så snart de havde spist af den forbudne frugt, sagde Gud til sig selv (se Bibelen): » – Se, mennesket er bleven som en af os, han kender forskel på godt og ondt; lad os da hindre ham i at spise af det evige livs frugt, for at han ikke skal blive udødelig som os.«

Lad os nu se bort fra de sagnagtige aspekter ved denne myte og betragte dens virkelige indhold, som for øvrigt er meget klart. Mennesket har frigjort sig, det har hævet sig op over dyret og gjort sig selv til menneske:

Det har påbegyndt sin historie og sin egentlige menneskelige udvikling ved at begå en ulydig handling, som indebærer erhvervelse af kundskab, dvs. ved at gøre *oprør* og ved at *tænke*.

Det Anarkistiske Bibliotek

Michail Bakunin
Myten om det første oprør
1871

Hentet 20/02/17 fra <https://web.archive.org/web/20071013205546/http://www.anarkister.dk/Tekster.htm>
Udrag af første kapitel af *Gud og Staten*.

da.theanarchistlibrary.org